Українська мова 5 клас

Сьогодні 16.10.2023 **У**роκ №27

> BCIM pptx

Джерела українських фразеологізмів

Мета: поглиблювати знання учнів про фразеологізми, їх джерела; формувати вміння використовувати в мовленні прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів, виховувати учнів у дусі народної моралі.

Організація класу

Уже дзвінок нам дав сигнал:

Працювати час настав.

Тож і ми часу не гаймо, Роботу швидше починаймо.

Вправа «Вітання». Вчитель говорить – діти відтворюють слова рухами

Хто прийшов із гарним настроєм — рукою махніть.

Вправа «Вітаю». Вчитель говорить – діти відтворюють слова рухами

Хто чує мене головою кивніть.

Хто бачить мене— прошу, оком моргніть.

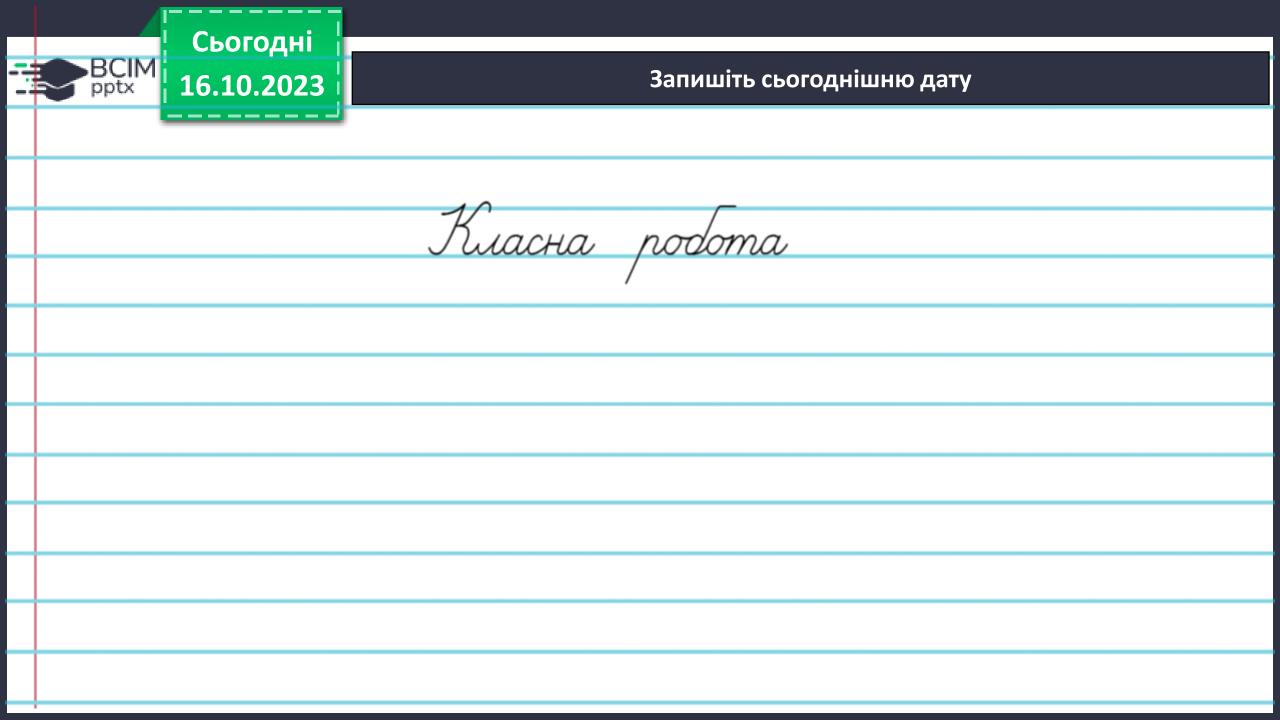

Хто найвеселіший — ви всім усміхніться.

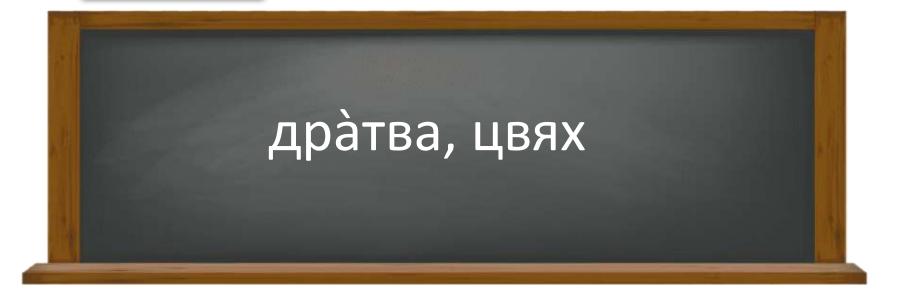
Перевірка домашнього завдання

Слово дня

_{Підручник.} Сторінка

ЦВЯХ - металевий або дерев'яний загострений стержень, який використовується для прикріплення, скріплення частин чогонебудь або для підвішування чогось.

ДРА́ТВА - міцна просмолена або навощена нитка, якою шиють взуття, шкіряні вироби і т. ін.

Вправа 161. Визначте, між ким відбувається діалог. Підкресліть фразеологізми. Висловіть припущення про джерела цих фразеологізмів

- На що скаржитесь?
- Та на все. Язик став, як підошва, у горлі наче хто цвяхи позабивав, у животі наче дратвою стягнуло. Очі наче клеєм налиті, у вухах мов шилом штрикає, а самого наче хто на копил натягнув (3 книжки «Україна сміється»).

Шукаємо відповіді на запитання:

1. Чому в мові виникають фразеологізми? Хто їх створює? Що є поштовхом до появи їх?

2. Для чого потрібні фразеологізми?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

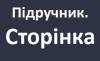

Вправа 162. Ознайомтеся зі змістом таблиці. Розкажіть про джерела фразеологізмів, доповнюючи відповідь прикладами

Джерела фразеологізмів

Спостереження за вчинками людей, родинними стосунками, побутом	з молоком матері
Спостереження за світом природи	мов заячий хвіст, як вітром здуло
Професійна діяльність	на живу нитку, кинути якір
Антична міфологія	нитка Аріадни, ахіллесова п'ята
Біблія	око за око, агнець Божий
Усна народна творчість	як Пилип з конопель
Історія	іду на Ви
Художня література	воювати з вітряками
Вислови відомих людей	Світ ловив мене та не спіймав (Г.Сковорода). Без надії сподіваюсь (Леся Українка).
Запозичення з інших мов	nota bene (зауваж)

Вправа 163. Поясніть значення фразеологізмів. Запишіть їх у такій послідовності: І група: кравецькі, спортивні; ІІ група: рибальські, мисливські

- I 3 нічийним рахунком, як з голочки, на живу нитку, не ликом шитий, білими нитками шитий, на всіх парах, держати курс, удар нижче пояса, прийняти естафету, як на мене шито.
- II Кинути якір, пливти за течією, на хвості сидіти, клювати на живця, на слід натрапити, на ловця і звір біжить, мертвий штиль, на засідку йти, стріляний птах, змотувати вудки, як загнаний звір.

_{Підручник.} Сторінка

Битий собака, брати (узяти) вола за роги, гратися в кота мишку, як кіт наплакав, як кішка з собакою.

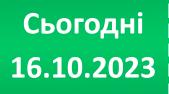

Вправа 165. З'ясуйте значення й джерела фразеологізмів. За потреби зверніться до фразеологічного словника. Перекажіть міфи, з якими пов'язані фразеологізми

Ні пуху ні пера — бажаємо успіху, скатертю дорога — вас ніхто не затримує, авгієві стайні — надзвичайно забруднене місце, на роду написано — така доля, сім п'ятниць на тиждень — той, хто легко змінює свої рішення, молочні ріки й кисільні береги — життя в достатку й безтурботності, Соломонове рішення — мудре вирішення проблеми, золоті руки — кмітливий у ремеслах, стати на рушник — брати шлюб, одружуватися, дати гарбуза — відмова сватам, олімпійський спокій — урочиста байдужість, Прометеїв вогонь — незгасаюче внутрішнє прагнення в досягненні чого-небудь.

_{Підручник.} Сторінка

Що нового я дізналася/дізнався сьогодні на уроці? Я навчилася/навчився.... Ці вміння потрібні мені для того, щоб...

Домашнє завдання

Вивчити теоретичний матеріал «Фразеологізми»

Оціни роботу за допомогою фразеологізмів

Інформацію зарубали на носі.

TAK

HI

Не урок, а камінь спотикання.

TAK

HI

Так працював, що думав з себе вискочу.

TAK

HI

Ох і заварили ми сьогодні кашу.

TAK

HI

Час кинутий на вітер.

TAK

HI

Хочу поділитись знаннями, що аж руки сверблять.

TAK

HI